

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: la țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 20.000.—; pentru particulari Lei 5000.—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 3000.—; Abonament de sprijin Lei 50.000.—, în străinătate Lei 10.000.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 200 —

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**



Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliclu**

SUMARUL. I. Lupaș; Cel dintâi milion de acțiuni „Albina”. — Iosif E. Naghiu; Banca „Patria” din Blaj. — Ioan Gh. Droc; Conferința dela Bretton Woods. — ** Bibliografie. — Bilanș: Banca „Patria” Institut de credit și economii, s. a. Blaj. — Prospect de emisiune.

Cel dintâi milion de acțiuni „Albina”.

Prin votul rostit cu unanimitate în adunarea generală extraordinară a *Băncii Albina*, la 26 Ianuarie 1946, s'a decis să fie sporit capitalul social al acestei Bănci la *două miliarde Lei*, din care prima tranșă până la data de 10 Martie, se urcă dela cifra actuală de un sfert de miliard la o *jumătate de miliard*, împărțit în *1.000.000 de acțiuni*.

Este, fără îndoială, un punct culminant în evoluțiunea de trei sferturi de veac a acestei instituțiuni financiare-economice, care dela cea dintâi emisiune a ei, făcută în jumătatea a doua a anului 1871 cu un capital social de *300.000 fiorini* valută austriacă, împărțit în *3000 de acțiuni*, prin ulterioare emisiuni succesive a reușit să-și sporească numărul acesta până la *1.000.000* în următoarele răstimpuri:

La anul	prin emisiunea a	2-a cu	6.000 acțiuni	à 100 fl.	la	600.000 fl. v. a.	
" "	1907	" "	3-a "	12.000	" "	200 cor. "	2.400.000 coroane
" "	1909	" "	4-a "	15.000	" "	" "	3.000.000 "
" "	1912	" "	5-a "	30.000	" "	" "	6.000.000 coroane*)
" "	1919	" "	6-a "	100.000	" "	" "	20.000.000 = 10.000.000 Lei**)
" "	1921	" "	7-a "	50.000	" "	500 Lei	25.000.000 Lei
" "	1925	" "	8-a "	100.000	" "	" "	50.000.000 "
" "	1929	" "	9-a "	200.000	" "	" "	100.000.000 "
" "	1942	" "	10-a "	300.000	" "	" "	150.000.000 "
" "	1945	" "	11-a "	500.000	" "	" "	250.000.000 " și
" "	1946	" "	12-a "	1.000.000	" "	" "	500.000.000 "

*) *Revista Economică* nr. 26 din 30 Iunie 1912 ținea să sublinieze în legătură cu emisiunea aceasta că a reușit „peste toate așteptările... cu toată criza extraordinară de bani, ce dominează neîntrerupt încă din toamna anului trecut”... adăugând: „Succesul strălucit al emisiunii în împrejurări externe atât de grele, este un fapt din cele mai îmbucurătoare și dovedește încrederea marelui nostru public în soliditatea și viitorul „Albinei” (p. 299).

**) Vezi teza de doctorat, prezentată la Zürich în semestrul de iarnă al anului universitar 1921—2 de Dr. Traian Netețu, *Der Uebergang von der Kronen — zur Leinwährung in Siebenbürgen, Kritische Studie über die Abstempelung und Einlösung der Kronennoten*. Lugoj 1922, cu această concluzie: „Eine alle Teile ganz zufriedenstellende Lösung kann das Problem einer Währungsreform nur ungemein schwer finden. Jedoch scheint der rumänische Gesetzgeber seine Aufgabe glücklich gelöst zu haben. Hierzu sind ihm auch andere Momente zugute gekommen, welche seine Aufgabe bedeutend erleichterten. Es sind dies: die allgemeine wirtschaftliche Krise der Westländer, welche ihre Billigkeitswellen auch auf Rumänien ausgoss“ (p. 102).



Cele 11 emisiuni precedente au putut înregistra reușită deplină, grație prestigiului în continuă ascensiune al Băncii Albina, precum și încrederii nesdruncinate, de care începuse ea să se bucure în deosebi către sfârșitul veacului al XIX-lea și la începutul veacului următor. Nouile acțiuni au fost aproape totdeauna integral optate de către vechii acționari. Chiar la a doua emisiune (1895) s'au ivit numeroase cereri și din partea unor neacționari, doritori să intre în rândul celor ce semnaseră acțiuni, încă dela fondarea Băncii, sau în rândul descendenților legali ai celor în drept să opteze din noua emisiune. Cererile n'au putut fi satisfăcute nici atunci, nici cu ocazia emisiunii următoare la 1907, când la fel au fost optate de către vechii acționari *toate* acțiunile, deși — după cum indică darea de seamă a Consiliului de administrație către adunarea generală — anul 1907 a fost *cel mai greu* în viața „Albinei”. Era o strălucită dovadă, că toate păturile societății românești din Transilvania se obișnuiseră să aibă încredere în conducerea prudentă a Băncii Albina, chiar și în timpuri de acută criză financiară, cum s'a întâmplat înainte de primul război mondial în două rânduri (la 1907 și la 1911—12) și cum urma să se întâmple după sfârșitul acestui război, în cursul gravelor sdruncinări pricinuite de criza financiară mondială, precum și de consecințele unor măsuri legislative, puțin studiate, cu privire la asanarea datoriilor agricole și urbane.

Conducerea acestei prime bănci românești, din tot cuprinsul Patriei întregite, nu a pierdut niciodată din vedere obligațiunea de a încerca tot ce era omește cu puțință, spre a nu oferi din partea sa niciun motiv de elătinare a tradiționalei încrederi obștești, care devenise principala ei pârgie de înălțare și consolidare. Metoda ei, în deobște apreciată ca una de severă cumpănire și de circumspecțiune foarte scrupuloasă, nu i-a îngăduit niciodată să speculeze, ci numai să chivernisească, să administreze cu cea mai atență priveghere *capitalul românesc* ce i-a fost încredințat de obștea românească transilvană — *dela opinecă până la vladică* — prin numeroși acționari și deponenți-creditori, sau pe care a izbutit să și creieze, în cursul celor trei sferturi de veac, prin exemplară gestiune financiară și prin nedesmințit spirit de gospodărie rațională.

La emisiunea a XII-a urmează să poată fi înregistrate aceleași experiențe și constatări ca și la cele 11, cari au precedat. Se vor grăbi, și de astădată, să opteze din noua emisiune în primul rând vechii acționari: intelectuali, funcționari, antreprenori și comercianți de felurite categorii. Nu vor lipsi dintre ei *nici țăranii agricultori, nici meseriașii, cari dispun în timpul de față de numerar considerabil*. Sumele prisoselnice, neputând unii dintre ei să le valorifice în vreo întreprindere lucrativă, suntem informați că mai au și acum obiceiul nenorocit de a le ascunde prin fundul lăzilor sau prin câte un colț de pivniță.

Acestor posesori de capitaluri frândave, neproductive li s'ar face acum negreșit un bun serviciu atrăgându-li-se atențiunea asupra ocaziei ce li se îmbie, spre a și valorifica economiile acumulate în numerar, subscriind acțiuni din a XII-a emisiune a Albinei, ale cărei garanții morale și materiale pot servi ca argument convingător, că *milionul, cel dintâi milion de acțiuni* ale ei, semnifică în împrejurările actuale o investițiune cu *rentabilitate necontestată*.

* * *

Drumul străbătut de Banca Albina dela 3000 de acțiuni din 1871 până la cel dintâi milion din 1946, evident, a fost un drum anevoios, pricinuind conducătorilor ei multe griji și neliniști, oferindu-le însă meritata satisfacție de a fi izbutit să și vadă stăruințele încununete de roade îmbelșugate, cari au putut să mulțumească deopotrivă pe toți factorii cointeresați la progresele realizate din deceniu în deceniu.

În altă ordine de idei, *cel dintâi milion de acțiuni* Albina ne chiamă în memorie *cel dintâi milion de depuneri* realizat la Filiala din Brașov în anul 1889, când entusiastul Valeriu Bologa, dirigentul acestei Filiale, s'a simțit îndemnat să expedieze în ziua de 10 Iulie directorului executiv Partenie Cosma telegrama următoare:

„Azi am trecut peste milionul întâi cu depunerile. Vivat, floreat, crescat Albina“, la care îi răspunde Cosma dela Băile din Borsec: „Vă gratulăm la primul milion. Vivat sequens“!

Considerând că prin votul unanim al adunării generale a fost autorizat Consiliul de administrație al Băncii să urce capitalul social la 2 miliarde Lei, prin alte emisiuni succesive, ar fi cazul să rostească și posesorii celui dintâi milion de acțiuni Albina precum și toți deponenții ei, obișnuși a-i acorda în orice împrejurări încredere desăvârșită, urarea aceasta dela 1889: *Vivant sequentes!*

I. Lupăș

Banca „Patria“ din Blaj

(La 60 de ani de existență)

În evoluția vieții economice ardeleni au avut rol deosebit de important băncile. În trecut erau puține bănci românești în Transilvania. Despre ele a apărut un studiu de Nicolae N. Petra. Băncile românești din Ardeal și Banat. Cluj, 1936. Despre unele bănci au apărut studii monografice. Să pomenim: 1. Despre Banca Albina: Petra-Petrescu. Monografia Institutului de credit și economii „Albina“ 1872—1897. Sibiu, 1897. Evoluția ulterioară a Băncii „Albina“ (după 1872). Victor Slăvescu. Banca Albina din Sibiu cea mai însemnată întreprindere financiară din Transilvania, cu o privire generală asupra băncilor românești din Ardeal și Banat. București, 1919. 2. Despre Banca Aurora din Năsăud: Nicolae Drăganu. Monografia societății de împrumut și păstrare Aurora din Năsăud. (1873—1923) Cluj, 1924. Jubileul unei bănci ardeleni. *Cosânzeana*, 1924, An. VIII, p. 127—128. La Năsăud s'a încercat încă pe la 1870 să se întemezeze bănci românești (Iuliu Moisil. Două vechi bănci. *Arhiva Someșană* 1936. Nr. 18, p. 452—459).

Multe bănci vechi românești din Transilvania încă n'au monografii. O astfel de bancă este *Patria* din Blaj, care anul acesta împlinește 60 de ani de activitate. Despre această bancă s'a scris puțin. Găsim câteva însemnări în Blajul de Ioan Raftu și note ocazionale în presa blăjană. D-l Șt. Manculea a scris un studiu despre activitatea economică a lui Moldovănuș. Nu am citit manuscrisul, dar pare a se ocupa și cu această problemă.

Banca „Patria“ s'a întemeiat în 1886. La început se numea *Cassa de economii din Blasiu*. Este opera marelui cărturar Ioan Miteu Moldovan zis Moldovănuș, canonic al Blajului, fost membru al Academiei Române. În *Mica Romă*, cu mulți preoți și profesori, se întemeiază o bancă de ajutorare, la care contribuie toți cărturarilor Blajului, spre a avea în orașul lor un așezământ economic. Primul comitet al băncii a avut printre

membrii pe Iosif Hossu, Iuliu Brut Hodoștu, Iuliu Brenduștan, Ioan F. Negruțu, etc.

Din comitetul acestei bănci au făcut parte în decursul celor 60 de ani multe figuri marcante ale vieții blăjene, profesori și canonic, cunoscuți în analele Transilvaniei prin munca lor productivă.

Ioan Miteu Moldovan a muncit 30 de ani pentru progresul acestui așezământ economic. În semn de recunoștință, după moartea lui „Moldovănuș“ Banca Patria a făcut o fundație care îi poartă numele, pentru sprijinirea vieții culturale în cetatea dela untrea Târnavelor. E important de remarcat faptul că în decursul celor șase decenii Banca Patria a ajutat cu sume importante așezămintele bisericesti și culturale din Blaj. Din 1886 până în 1899 a donat 8983 florini aur, iar din 1900 până în 1919 a donat 106.796 coroane. Nu există așezământ cultural sau bisericesc în Mica Romă pe care să nu-l fi ajutat.

Nu s'a mărginit numai la activitatea bancară ci a întemeiat și alte așezăminte economice în Blaj. Să pomenim societatea industrială *Vulcan* pentru fabricarea cărăm'dei și a țiglei, societatea de credit *Plugarul*, apoi *Consumul*. Toate aceste însemnări fugare sunt puțin elocvente, lipsind o monografie din care să putem avea o privire de ansamblu asupra a tot ce a făcut această bancă. Peste tot, la noi sunt mult mai rare monografiile așezămintelor economice decât ale așezămintelor culturale, deși pentru cunoașterea evoluției sociale și aceste sunt importante.

IOSIF B. NAGHIU

Conferința dela Bretton Woods.

Odată cu anunțarea rezultatelor obținute la conferința miniștrilor de externe dela Moscova, rezultate care vor duce la colaborarea dintre națiuni pe plan politic, s'a anunțat dela Washington, că începând cu data de 27 Decembrie 1945, au intrat în vigoare hotărârile luate de reprezentanții a 44 națiuni, la Bretton Woods, în iulie 1944.

Acest fapt, se datorește ratificării acestor hotărâri, de 28 state din sânul Națiunilor Unite.

Faptul acesta ne dă speranța în vederea apropiatelor colaborări și pe tărâm economic, pe lângă cel politic, care trebuie să stea la baza schimburilor internaționale de măne.

Fostul președinte al Statelor Unite, Roosevelt, a spus următoarele la deschiderea conferinței: „Comerțul este sângele vieții unei societăți libere. Trebuie să avem grijă ca arterele prin care circulă acest sânge să nu fie astupate prin diferite bariere, născute din artificiale și absurde rivalități economice“.

Rezultatele colaborării internaționale pe plan economic, dintre state, va asigura pe baza diviziunii muncii, proprietatea și buna înțelegere între ele. Frontierele care le despart nu vor mai adăposti între ele politicii autarhice și izvor de certuri între statele care le aplică, sfârșind adesea prin războaie. Acordurile numeroase dintre state trebuie să le transforme, după cum spunea Nicolae Titulescu în „frontiere spirituale“ de colaborare între popoare.

„Prosperitatea — a spus d-l Morgenthau, fostul ministru de finanțe al Statelor Unite — nu are granițe, ea este, ca și pacea indivizibilă“.

Prin săvârșirea acestor acorduri internaționale este necesară o colaborare sinceră a tuturor popoarelor, dar nu o colaborare numai pe plan teoretic.

La baza acestor acorduri trebuie să fie eforturile tuturor națiunilor de a lucra pe teren practic, mai întâi la ele în față, căci numai așa pot profita cu folos de pe urma colaborărilor între state.

„Fondul monetar internațional“, care în curând va intra în funcțiune, va ajuta statele care vor avea nevoie, la echilibrarea balanței lor de plăți, la stabilizarea monetelor lor naționale, la stabilirea deprețierii monetelor naționale, iar „Banca Internațională“ va avea de scop să dea avânt reorganizării refacerii țării care au suferit de pe urma războiului și la refacerea vieții lor economice.

La baza acestor acorduri internaționale stă etalonul aur. Pe plan intern s'a hotărât însă numai o revenire, pe cât posibil, la principiile lui.

Alături de organizația Națiunilor Unite, care va lua stăruință în curând și care va fi garanția păcii și securității mondiale de măne, conferința de la Bretton Woods va asigura o colaborare pe plan economic, colaborare care tradusă în fapte va fi în stare să împledească o nouă declanșare a unei crize economice ca cea din anul 1929.

Cât privește România, sperăm că în curând, odată cu semnarea tratatului de pace, va putea

să intre și ea în rândurile Națiunilor Unite. Își merită acest loc, căci sacrificiile făcute de ea pentru terminarea războiului, au fost recunoscute de mult de Națiunile Unite.

Odată cu această intrare va putea și ea să beneficieze de aceste acorduri și în ce privește refacerea ei de pe urma războiului, cât și de o stabilizare a monetei naționale.

Căci spunea d-l Morgenthau: „Conferința de la Bretton Woods a deschis un drum destul de larg pentru ca toți oamenii să poată merge pe el, unul lângă altul și cu același pas. Dacă vor merge împreună, unul lângă altul, nimic pe lume nu-l va opri“.

IOAN GH. DROC.

Bibliografie.

Victor Jinga, *Problemele fundamentale ale Transilvaniei. Brașov 1945, vol. I, p. VII + 367 vol. II, p. 578.*

În cuprinsul acestor impunătoare volume sunt înfățișate, pe înțindere de aproape o mie de pagini, câteva din cele mai actuale și mai polifante probleme ale vieții transilvane, atât sub raport socio-economic, cât și geografic, istoric, demografic și politic. Autorul nu a prețuit niciodată să consulte literatura și bibliografia fiecărei probleme în parte, știind seamă de rezultatele numeroaselor cercetări românești, maghiare și germane, pe unele locuri citând fragmentar și opinia câte unul autor francez, italian sau englez. Varietatea și mulțimea problemelor aduce cu sine în chip firesc inegalitatea documentării, întru cât nu a putut fi deopotrivă adâncită oricare din chestiunile tratate în cuprinsul unei atât de vaste lucrări. Așa d. e. în chestiuni de geografie este explicabil, și oarecum scuzabil că a luncat în greșala specialistului Ioan Conea, care atribuie — fără niciun temeliu — lui Schrader paternitatea sugestivului comparaștiun cu privire la centrul de gravitate al României înainte de 1 Decembrie 1918, câtă vreme dacă ar fi avut la îndemână *insuși atlasul francez*, (al cărui titlu nu este citat tocmai exact la p. 12 nota 1 din vol. I) s'ar fi putut convinge că nu F. Schrader, ci Léon Rousset scrisese la 1896 cunoscutele cuvinte, foarte adeseori citate de autorul român, însă aproape niciodată exact... Comparaștiunea lui Léon Rousset nu a fost publicată la pagina 36 a menționatului atlas, tipărit în Paris la 1896, ci ea se găsește în textul anexat ca notă explicativă la harta cu Nr. XXXIV.

Volumul I tratează următoarele chestiuni: 1. *Perspective spațiale*; 2. *Națiune și Stat*; 3. *Trecut transilvan*; 4. *Bazele economiei transilvane*; 5. *Evoluția economiei transilvane*. În volumul II sunt analizate: 1. *Populația Transilvaniei*; 2. *Migraștiunile demografice*; 3. *Potențial biologic*; 4. *Ungaria, un anahronism social-agrar*; 5. *Transilvania, pământul revoltelor permanente*;

6. *Lupta pentru pământ*; 7. *Condițiunile de dezvoltare ale economiei rurale*; 8. *Economia transilvănească dela Alba-Iulia până la Viena* (unde sunt enumerate în chip convingător progresele economice realizate de Transilvania în timpul regimului românesc). Ultimele două capitole finale („*Dincolo de himere*” și „*Perspective*”) cuprind concluziile, de ordin general, ale ambelor volume.

Autorul mărturisește în prefață că și-a cules informația și documentarea „mai ales din izvoare străine”, despre care crede că nu ar putea fi „bănuite de parțialitate”. ... Adevărul este însă, că nu există niciun izvor scutit de asemenea *bănuială*, cu atât mai puțin „sursele maghiare”, căroră mărturisește a le fi dat „prioritatea documentării”, reproducând copios, poate prea copios, felurite texte din cuprinsul lor.

Nu putem controla, întru cât aceste texte au fost luate direct dela sursă ori reproduse numai după alte lucrări, care au citat anume părți din sursele originale. Astfel ar fi de știut, dacă autorul a reproduș direct din „*Pesti Hirlap*” dela 8. IV. 1928, constatarea publicistului maghiar Csefényi că tratatul dela Trianon nu a creat în documentul economic al Transilvaniei o nouă stare de lucruri, ci numai a sancționat realități existente (vol. II, p. 367). Dacă textul acesta a fost reproduș direct din *Pesti Hirlap*, ar fi fost de dorit să se fi tipărit în nota respectivă din subsol și originaul maghiar, înlesnind astfel lectorului puțința de a controla exactitatea traducerii românești.

Pentru cititorii *Revistei Economice* va fi de interes deosebit să știe, cum înfățișează autorul (vol. II, p. 466—7) rostul și dezvoltarea cooperatelor române. Iată cum prezintă procesul acesta printr-o privire comparativă, sintetică, asupra regiunii dintr-o latură a Carpaților și din cealaltă: „In vechia Românie cooperatistă a luat ființă pe la 1880, iar în Transilvania cooperatistă românească începe, prin Visarion Roman, la 1867, cu 13 ani mai curând decât la Unguri și cu 6 ani mai târziu decât la Sași. Trecând prin câteva faze de relativ avânt și regres, cooperatistă românească din Transilvania — percurgând încet un drum, pe care nu s'a așezat niciodată hotărît — se înfățișă astfel la sfârșitul anului 1915: 108 cooperative de credit cu 11.112 membri, 1.235.470 coroane capital social, 852.570 coroane rezerve, 6.733.000 depuneri spre fructificare, 1.607.920 cor. datoriti; mai erau și câteva cooperative de consum, agricole și de producție, de mică însemnătate.

„De ce nu s'a dezvoltat mulțumitor cooperatistă la Românii din Transilvania? Cooperatistă apare la ei concomitent cu tulrea economiei lor finanțare capitaliste și cu afirmarea generală a capitalismului și individualismului în toate sectoarele de activitate economică, deci aflându-se dela început în concurență și rivalitate cu un sistem economic potrivnic; prea mulți dintre intelectualii români transilvăneni se dedicaseră conducerii și administrării băncilor comerciale sau erau, indirect, interesați în activitatea acestor întreprinderi și nu vedeau cu ochi buni întemeierea și dezvoltarea cooperativei; a lipsit pletada de spirite sociale, de minți informate, care să se dedice cu entuziasm, clarviziune și statornicie propagandei și acțiunii cooperative, după cum

a lipsit și un institut central cooperativ de finanțare a mișcării cooperative; legislația ungurească prevăzând un amestec al autorităților... maghiare în administrarea cooperativei, Românii nu puteau admite acest lucru și din această pricină au preferat... forma mai comodă a societății anonime pe acțiuni...” Acest din urmă motiv singur ar fi fost de ajuns, spre a justifica rezerva românimii transilvăne față de mișcarea cooperatistă din Ungaria.

Autorul mai tratase despre inițiativa cooperativei a lui V. Roman și în vol. I la p. 231—2 afirmând că el „n'a stăruit prea mult pe linia convulgerilor sale inițiale. Imprejurările l-au fost potrivnice, oamenii nu au fost înțelegători. Cooperatorul anilor 1865—1870 poate fi recunoscut și în faptele și în scrisul de mai târziu, dar, oricum, abătut mult din calea inițială a gândirii și sentimentelor Visarion Roman, deși energie și clarvăzător, nu s'a fixat definitiv pe linia doctrinei și acțiunii cooperative... prea repede a răspuns altor chemări și prea în grabă s'a lăsat convins de alte îndemnări. Cu tot caracterul altruist al activității bancare românești din Transilvania dinainte de Untre, totuși însușirile și rezultatele specifice acțiunii cooperative nu s'au putut valorifica și nu s'au putut obține. Visarion Roman a fost o mare energie... dar, să nu înconjurăm adevărul, — el nu a fost un mare cooperativist. El a lăsat prea repede în părăsire mișcarea cooperativei... El nu este economist în sensul modern al cuvântului. V. Roman nu și-a pus întrebări și nu a dat răspunsuri la problemele centrale în gândirea economică a timpului său. El a fost un spirit practic, un organizator și un conducător de întreprinderi, lăsând teoria fenomenelor economice pe seama altora. De altfel societatea românească din acea vreme reclama mai mult făpta organizatorilor și a conducătorilor decât scrisul teoreticienilor. Visarion Roman s'a încadrat în viziunea neamului său cu ceea ce acesta aștepta mai mult dela el, cu fapte îndrăznețe și temelnice. Prin banca „Albina” și prin institutele de credit, care s'au întemeiat după ea, începe formarea unei burghezii comerciale și finanțare românești în Transilvania. In jurul acestor bănci și în cuprinsul lor se consolidează o lume nouă, cu rosturi importante și precise în societatea românească. Natura acestor instituțiuni, funcțiunile, pe care ele le îndeplineau, stabileau un contact permanent cu țărântimea română, creîndu-se, prin tulrea păturii burgheze și intelectuale, nu o diferențiere socială, ci mai ales o integrare a societății românești și o armonizare a ei. Din această cauză acțiunea întreprinsă de Visarion Roman are și o valoare socială; pe lângă cea economică...”

Cele două volume, redactate în stil vîolui, plastic și captivant, pot fi citite cu folos de toți intelectualii români, în deosebi de cei cu statornicie preocupări de ordin social-economic și cultural-politic. Anume părți din problemele transilvăne, prezentate cu atâta lux de amănunte în cuprinsul acestei cărți de valoare, ar merita traduse și în vreo limbă de circulațiune universală. Pentru a înlesni întrebunțarea unei lucrări așa da voluminoase, ar fi fost necesară tipărirea unui *indice onomastic* la sfârșitul volumului al II-a.

Banca „PATRIA“ institut de credit și economii, s. a. Blaj.

Capital deplin vărsat Lei 10.000.000.

Reg. Soc. Bancare Nr. 14-1934.

Rezerve Lei 2.600.000.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Băncii „PATRIA“ institut de credit și economii, s. a. Blaj, se invită cu onoare, în sensul §-ului 15 și următorii din statute la

a LX-a adunare generală ordinară,

care se va ține *Vineri în 22 Februarie 1946, orele 16 în localul băncii.*

Dacă în ziua aceasta nu se întrunește numărul necesar de acționari sunt invitați la o nouă adunare generală, care se va ține în ziua de 23 Februarie 1946, la același oră și cu același ordine de zi.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de Administrație, Raportul Comitetului de Censori, Bilanțul și darea absolutului;
3. Distribuția beneficiului curat;
4. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii Consiliului de Administrație pe anul 1946;
5. Fixarea remunerației pentru membrii Comitetului de Censori pe anul 1946;
6. Alegerea Consiliului de Administrație;
7. Alegerea Comitetului de Censori;
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, care doresc să participe la adunare, sunt rugați să depună la cassa Institutului, la Administrația Capitalară, sau la Banca Națională a României Agenția Blaj, acțiunile și eventual documentele de plenipotență, până la data de 20 Februarie 1946 orele 12 din zi. Acțiunile depuse pentru adunarea generală din 22 Februarie 1946 sunt valabile și pentru adunarea din 23 Februarie 1946, în caz de amânare.

Blaj, 21 Ianuarie 1946.

Consiliul de Administrație.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Băncii „PATRIA“, s. a. Blaj, se invită în sensul §-ului 15 și următorii din statute la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține *Vineri în 22 Februarie 1946, la orele 17 în localul băncii pe lângă următoarea*

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale extraordinare;
2. Sporirea capitalului social;
3. Modificarea art. 3 din statute.

Textul actual.

Art. 3. — Capitalul social este de 10.000.000 — Lei, împărțit în 20.000 acțiuni à 500 — Lei fiecare. Se vor putea emite titluri cumulate de câte 5, 10 și 50 acțiuni.

aliniații 2, 3 și 4
aliniații 5:

Proprietarii lor 2 treimi din totalul acțiunilor trebuie să fie de origine etnică română. Această proporție se va menține la orice modificare a Statutelor precum și la sporurile ulterioare de capital.

4. Închiderea adunării.

Dacă în ziua aceasta nu se întrunește numărul necesar de acționari pentru a lua hotărâri valabile conform art. 15 din statute, domnii acționari sunt invitați la o nouă adunare generală extraordinară, care se va ține Sâmbătă, 23 Februarie 1946, la aceeași oră și cu același ordine de zi.

Blaj, 21 Ianuarie 1946.

Textul propus.

Art. 3. — Capitalul social este de 30.000.000 — Lei, împărțit în 60.000 acțiuni à 500 — Lei fiecare.

Capitalul social va putea fi sporit până la suma de 100.000.000 — Lei printr-una sau mai multe emisiuni, prin decizia Consiliului de Administrație, care este autorizat de către adunarea generală extraordinară să fixeze cuantumul acestor emisiuni, condițiile de subscriere și termenele vărsămintelor.

Acțiunile se pot emite și în titluri cumulative de câte 5, 10, 50 și 100 acțiuni.

rămâne.

Proprietarii a nouăzeci la sută (90%) din totalul acțiunilor trebuie să fie semnați de români. Această proporție se va menține la orice modificare a Statutelor precum și la sporurile ulterioare de capital.

Consiliul de Administrație.

Banca „PATRIA“ institut de credit și economii, s. a. Blaj.

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1945.

Activ.	Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1945.		Pasiv.	
	Lei	b.	Lei	b.
Casa:			Capital	10.000.000
Numerar efectiv	5.570.658		Fonduri de rezervă:	
Disponibil la B.N.R.	281.592		a) Fond de rezervă statutar	700.000
Disponibil la C.E.C.	441.113	6.298.361	b) Fond de rezervă legal	457.185
Disponibil la bănci:			c) Fondul l. M. Moldovan	100.000
In țară		3.997.786	Fond de rez. pt. creanțe dubioase	1.257.185
Portofoliul de titluri:	Dal. nom.	Dal. r.	Fond de pensii	3.000.000
Titluri cu venit fix	180.000	296.010	Diferențe de curs nerealizate la por-	
Efecte publice:			tofoliul de titluri	8.217.023
a) Acții cotate la bursă	988.250	9.017.950	Depuneri:	
b) Acții necot. la bursă	1.872.000	1.753.800	1. Depuneri noi	16.275.406
Efectele fond. rez. legal	180.000	92.420	2. Depuneri vechi	331.781
Efectele fond. de pensii		1.500.000	Creditori:	
Portofoliul de scont:	In portof.	La B.N.R.	1. Creditorii reduși	55.039
I. Plătibil în țară:			2. Creditorii pe termen lung	6.580.000
a) Cambiul cu gir	7.450.034	10.197.000	3. Creditorii pe termen scurt	2.840.100
b) Cambiul cu acop. ipot.	7.139.000	7.770.000	Reescont:	
Din care în suferință	527.034		I. In țară	17.967.000
Debitorii:			II In conversiune	24.023
a) Fără garanții ipot.	2.188.405		Dividende neridicate	143.670
b) Cu garanții ipot.	2.800.000	4.768.405	Interese anticipate	328.113
Creanțe în Conversiune L. 7/4/1934:			Conturi transitorii creditoare	931.888
In portofoliu		4.103.242	Profit curat	1.286.917
Reesc. la Cred. Industrial		24.023		
Imobile:				
1. Necesare comerțului de bancă	1.500.000			
2. Imobile diverse	2.200.000	3.700.000		
Mobilier		1		
Participațiuni		1.250.000		
Conturi diverse debitoare		865.113		
		70.218.145		70.218.145

Debit.	Conturi de ordine.		Credit.	
	Lei	b.	Lei	b.
Cauțiuni statutare			Deponenți de cauțiuni statutare	
Efecte comerciale în gaj			Deponenți de efecte comerciale în gaj	
Depozite de titluri în păstrare			Deponenți de titluri în păstrare	
Cambiul de circulațiune			Deponenți de cambii de circulațiune	
Ipoteci			Deponenți de ipoteci	

Debit.	Contul de Profit și Pierdere.		Credit.	
	Lei	b.	Lei	b.
Cheltuieli de administrație:			Dobânzi încasate:	
a) Salarii și indemnizațiuni	2.322.600		a) De la portof. de scont	1.568.441
b) Diverse	883.733	3.206.333	b) De la debitori	1.399.102
Impozite și taxe		1.001.501	Comisioane încasate	2.445.086
Dobânzi plătite:			Venitul portofoliului de titluri	126.840
a) La reescont	482.073		Venitul imobilelor	566.965
b) La depuneri	207.903	669.976	Încasări, creanțe amortizate	58.293
Profit curat		1.286.917		
		6.184.727		6.184.727

Blaj, din ședința Consiliului de Administrație ținută la 21 Ianuarie 1946.

Director: Munteanu, expert contabil.

Pentru contabilitate: S. Merișescu.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Dr. Victor Macaveiu.

Dr. George Borșan.

Augustin Folea.

S'a revăzut și găsit în consonanță cu registrele societății, Blaj, 22 Ianuarie 1946.

COMITETUL DE CENSORI:

Dr. Nicolae Măru.

Gregorlu Teeșu.

Iosif Bucur.

„ALBINA“, institut de credit și de economii, Sibiu.

PROSPECT DE EMISIUNE.

În baza autorizării adunării generale extraordinare a acționarilor Institutului de credit și de economii „ALBINA“ Sibiu, ținută la 26 Ianuarie 1946 și în conformitate cu art. 6 din Statute, subsemnatul Consiliu de administrație deschide prin aceasta subscripție pentru o nouă emisiune de acțiuni, în scopul sporirii capitalului social de la Lei 250.000.000.— la Lei 500.000.000.—.

Noua emisiune se face în următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze, cel mai târziu până la data de 10 Martie 1946, pentru fiecare acțiune veche de Lei 500.— câte una nouă.
2. Cursul de emisiune este de Lei 650.— de acțiune, din care se vor trece:
 - Lei 500.— la capitalul social,
 - Lei 100.— la fondul de rezervă legală,
 - Lei 50.— pentru taxe, impozite și cheltuieli.
3. Prețul acțiunilor se va vărsa în 3 rate și anume:
 - Lei 250.— de acțiune la subscriere,
 - Lei 200.— de acțiune până la 30 Iunie 1946,
 - Lei 200.— de acțiune până la 30 Septembrie 1946.
4. Acțiunile neoptate de vechii acționari până la 10 Martie 1946, se vor pune la dispoziția vechilor acționari, în proporție cu vechile acțiuni ce posedă, dar maximum până la cvantumul acestora, pe cursul arătat la punctul 2, adică Lei 650.—.
Rata primă la acțiunile astfel distribuite se va plăti până cel mai târziu la 31 Martie 1946.
rata a doua până la 30 Iunie 1946, iar
rata a treia până la 30 Septembrie 1946.
5. Acțiunile rămase nesemnate de vechii acționari, se vor putea distribui de către Consiliul de administrație și neacționarilor.
Prețul acestor acțiuni astfel distribuite este de Lei 3.200.— de acțiune, din care se vor trece:
 - Lei 500.— la capitalul social,
 - Lei 2.500.— la fondul de rezervă legală,
 - Lei 200.— pentru taxe, impozite și cheltuieli.
 Prețul acțiunilor de Lei 3.200.— se va vărsa în 3 rate și anume:
 - Lei 1.200.— de acțiune până cel mai târziu la 31 Martie 1946,
 - Lei 1.000.— de acțiune până la 30 Iunie 1946,
 - Lei 1.000.— de acțiune până la 30 Septembrie 1946.
6. Acțiunile subscrise și achitate integral până la data de 31 Martie 1946, vor beneficia de dividendă începând cu anul de gestiune 1946.
7. Acționarii, cari nu vor achita integral prețul acțiunilor noi până la data de 31 Martie 1946, vor beneficia după vărsămintele făcute de o dobândă de 5% pro rata temporis, iar acțiunile lor vor beneficia de dividendă începând cu anul de gestiune 1947.
Sumele destinate pentru Fondul de Rezervă Legală și cheltuieli, nu beneficiază de dobândă.
Acționarii cu plăți întârziate, vor avea să plătească o dobândă de întârziere de 9% după ratele restante.
8. Față de acționarii cari nu vor achita vărsămintele la termen, se vor aplica dispozițiunile art. 10 din Statute cu următorul conținut:
„La emisiuni viitoare, pentru acționarii cari n’au achitat vre-un vărsământ la termenul stabilit de Consiliul de administrație, se fixează prin publicare, în conformitate cu art. 4, un nou termen de 45 zile. Dacă nici până la expirarea acestui termen nu se vor face vărsămintele cerute, atunci sumele plătite cad în folosul societății, (fondul de rezervă) iar titlurile acțiunilor se anulează și sub aceiași numeri se emit alte titluri. Anularea se publică. Pentru vărsămintele care nu s’au făcut la termen, se plătesc dobânzi de întârziere, cu etalonul fixat prealabil de Consiliul de administrație“.
9. Pentru exercitarea dreptului de opțiune, acțiunile vor fi prezentate fără coala de cupoane.
10. Ca locuri de subscriere și vărsăminte se desemnează; Sediul Central din Sibiu și sucursalele: Brașov, București, Cluj, Lugoj, Mediaș, Tg.-Mureș, Târnăveni și Timișoara.

Sibiu, la 26 Ianuarie 1946.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.